SUOMEN YLIOPPILASKUNTIEN LIITTO
NATIONAL UNION OF UNIVERSITY STUDENTS IN FINLAND
FINLANDS STUDENTKÅRERS FÖRBUND

18.2.2022

Ympäristövaliokunnalle

Asiantuntijapyyntö 1.2.2022

Lausunto Valtioneuvoston selonteosta Asuntopoliittisesta kehittämisohjelmasta vuosiksi 2021−2028 (VNS 12/2021 vp)

Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry. kiittää ympäristövaliokuntaa mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selonteosta asuntopoliittisesta kehittämisohjelmasta vuosiksi 2021 - 2028. Kunnioittavasti SYL lausuu seuraavaa.

SYL katsoo, että kehittämisohjelma käsittelee asuntopolitiikkaa monipuolisesti eri näkökulmista ja on osittain myös sisällöltään konkreettinen. Lausunnossa kiinnitämme erityisesti huomiota kehittämisohjelman korkeakouluopiskelijoiden asumiseen ja toimeentuloon sekä ilmastoon ja ympäristöön liittyviin osuuksiin.

Tavoite opiskelija-asumisen nostamisesta korkeakouluopiskelijoiden yleisimmäksi asumismuodoksi

SYL pitää hyvänä, että kehittämisohjelmassa asetetaan laaja tavoite opiskelija-asumisen lisäämiselle. Tavoitteen taso on realistinen ja riittävän kunnianhimoinen. Huomattavaa on, että tavoite voi olla liikkuva, sillä opiskelijoiden kokonaismäärän kehitykseen vaikuttaa esimerkiksi korkeakouluissa opiskelevien osuuden sekä kansainvälisten opiskelijoiden määrän kehitys.

Tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan toimenpiteitä myös selonteon laatimisen jälkeen. Opiskelija-asumisen laadusta ja opiskelijoiden tarpeisiin vastaavuudesta on pystyttävä huolehtimaan, jotta opiskelija-asunnot näyttäytyvät opiskelijoille houkuttelevana vaihtoehtona. Tuotantotukien on oltava riittävällä tasolla ja budjetoitu tarpeeseen nähden oikein. Käyttökelpoisia keinoja ovat myös kehittämisohjelmassa mainitut tonttitarjonnan edistäminen ja MAL-sopimusten käyttäminen kohtuuhintaisen asumisen edistämiseen.

Opintolainakannan kasvu taakka korkeakouluopiskelijoiden asuntohaaveille

Kehittämisohjelmassa on nostettu esiin aiheellinen huoli kotitalouksien velkaantumisesta. Korkeakouluopiskelijoille velkaantumista aiheuttaa entistä raskaammin kasvava opintolainataakka. Viimeisten viiden vuoden aikana opintolainakanta on kaksinkertaistunut yli 5 miljardiin euroon. Kunta- ja aluetutkimuskeskus Spatian kyselyaineiston (Spatian raportteja 1/2022) mukaan noin joka toinen nykyisistä yliopisto-opiskelijoista arvioi, että heillä tulee olemaan valmistuessaan opintolainaa yli 20 000 euroa. Korkeakoulutetulla pariskunnalla opintolainaa voi siis olla jopa 40 000 – 60 000 euron edestä.

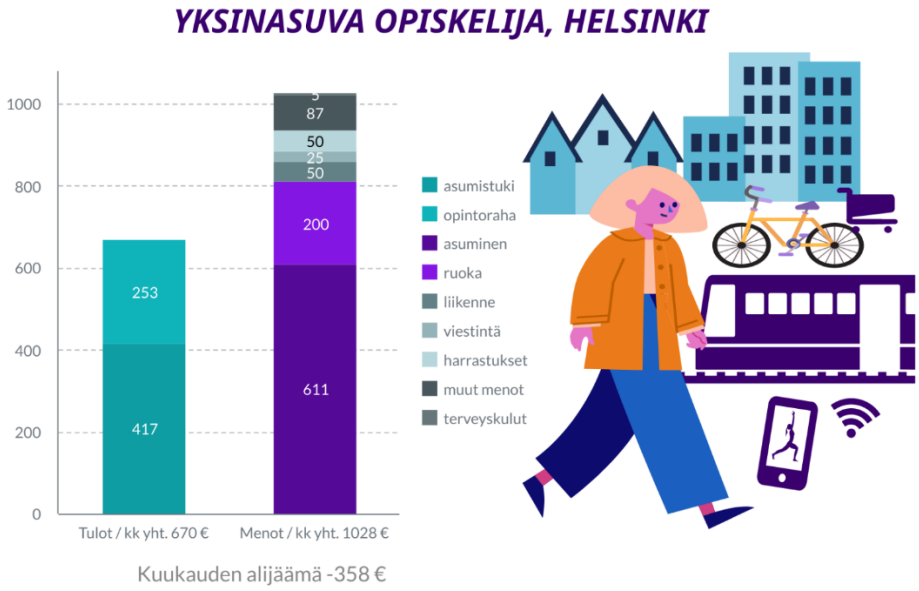
Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry
Lapinrinne 2, 00180 Helsinki
sähköposti: syl@syl.fi
Y-tunnus: 0202339-6S
syl.fi

Opintolainamäärien kasvu ovat nopeasti muodostumassa merkittäviksi kokonaisen sukupolven asemaan asuntomarkkinoilla vaikuttavaksi tekijäksi. SYL on huolissaan opiskelijoiden laajamittaisen velkaantumisen vaikutuksista asuntopoliittisesta sekä yleisesti yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

Asumismenojen osuus opiskelijoiden menoista on suuri

Opiskelijat ovat hyvin pienituloinen yhteiskuntaryhmä ja asumismenojen merkitys opiskelijoiden budjetissa on merkittävä. Korkeakouluopiskelijoiden käytettävissä olevien tulojen mediaani oli 859 euroa kuukaudessa, kun asumismenojen mediaani oli 400 euroa. Asumismenoissa on suurta vaihtelua riippuen siitä, asuuko opiskelija tuetussa opiskelija-asunnossa (mediaaniasumismenot 334 €/kk) vai yksityisessä vuokra-asunnossa (500 €/kk). Suurissa kaupungeissa ja erityisesti pääkaupunkiseudulla asumismenojen osuus opiskelijan kuluista on vielä merkittävämpi, mikä näkyy kuviosta 1. Opiskelija-asumisella on siis suuri vaikutus opiskelijan toimeentuloon ja pärjäämiseen, minkä vuoksi kehittämisohjelman tavoite opiskelija-asumisen lisäämisestä on kannatettava.

Kuvio 1: Esimerkkilaskelma tyypillisestä helsinkiläisen yksiössä asuvan korkeakouluopiskelijan kuukausibudjetista ilman opintolainaa.

Ilmasto- ja ympäristöystävällisten ratkaisuiden ja remonttien mahdollistaminen ARA-asunnoissa

SYL kannattaa määrätietoisia ja monipuolisia toimenpiteitä ympäristöystävällisen asumisen ja rakentamisen puolesta. SYL kiinnittää erityisesti huomiota siihen, miten ARA-tuettujen asuntojen ilmasto- ja ympäristöystävälliset ratkaisut ja investoinnit voidaan mahdollistaa entistä paremmin. Siksi energia-avustuksen hyödyntäminen entistä laajemmin ARA-tuettuihin opiskelija-asuntoihin olisi tarpeellista. Mahdollistamalla korjauksiin varautuminen vuokrien kautta sallisi myös osaltaan energiatehokkaiden korjausten tekemistä ARA-tuetuissa kohteissa.

Opiskelijoiden asunnottomuus

Kehittämisohjelman tavoite asunnottomuuden poistamisesta on kannatettava, mutta opiskelijoiden osalta tehtävää sen eteen on paljon. Pääkaupunkiseudulla 8 prosenttia korkeakouluopiskelijoista

kertoo kokeneensa asunnottomuusjakson ja 30 prosenttia kertoo tuntevansa opiskelijan, joka on ollut asunnottomana. Yleisin asunnottomuusjakson kesto on 1-2 kuukautta. Asunnottomuuden syinä on useimmin opiskelija-asunnon saamisen viivästyminen opintojen alussa tai vaihtojakson jälkeen, asunnon vaihtuminen syystä tai toisesta tai ero kumppanista. Korkeakouluopiskelijoiden väliaikaisen tai pitkäaikaisemman asunnottomuuden poistamiseksi edullisten opiskelija-asuntojen saatavuus myös kysyntäpiikkien aikana on keskeisessä roolissa.

Konstantin Kouzmitchev
puheenjohtaja

Sonja Raitamäki
pääsihteeri

Lisätietoja
Sakari Tuomisto
Sosiaalipolitiikan asiantuntija
sakari.tuomisto@syl.fi
040 687 6353